

Broj: 01-33-1-500/21
Mostar, 29.09.2021. godine

Na temelju članka 23. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13, 19/16 i 87/17) i člana 7. Odluke o godišnjem planiranju rada i načinu praćenja i izvještavanja o radu u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 94/14), Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje, d o n o s i

PROGRAM RADA
AGENCIJE ZA PREDŠKOLSKO, OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOVANJE ZA
2022. GODINU

Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje osnovana je Zakonom o Agenciji za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje („Službeni glasnik BiH“, broj 88/07), kao samostalna upravna organizacija na razini institucija Bosne i Hercegovine. Agencija ima sjedište u Mostaru i područne jedinice u Sarajevu i Banja Luci.

Kvalitetno predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje i cjeloživotno učenje i konkurentno obrazovanje Bosne i Hercegovine na međunarodnome planu je vizija Agencije. Misija Agencije je doprinijeti kvalitetu predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja i procesa cjeloživotnog učenja, kao i konkurentnosti obrazovnih sustava Bosne i Hercegovine na međunarodnom planu, kroz razvoj zajedničkog jezgra nastavnih planova i programa, uspostavu standarda znanja, praćenje i evaluaciju postignutih rezultata u obrazovanju, razvoj obrazovanja odraslih i cjeloživotnog učenja te sudjelovanja u razvoju kvalifikacijskog okvira, kao i kreiranju i promoviranju kvaliteta obrazovanja u Bosni i Hercegovini.

Specifični ciljevi, navedeni u Programu rada, definirani su na temelju nadležnosti Agencije, iz čega proizlaze i planirani programi, projekti i aktivnosti.

Odjel za razvoj zajedničke jezgre nastavnih planova i programa u predškolskom, osnovnom i srednjem općem obrazovanju, je zadužen za specifični cilj **1. Razvoj Zajedničke jezgre nastavnih planova i programa definirane na ishodima učenja (u daljnjem tekstu: ZJNPP)**, koji se sastoji od programa **1.1 Izrade zajedničke jezgre cjelovitih razvojnih programa (u daljnjem tekstu: ZJCRP)** i **Zajedničke jezgre nastavnih planova i programa definirane na ishodima učenja.**

U okviru programa 1.1 planirana je provedba projekta **1.1.1 Izrada smjernica za provedbu ZJNPP definirane na ishodima učenja u inkluzivnom odgoju i obrazovanju za osam odgojno-obrazovnih područja.**

Danas, u vrijeme pandemije COVID-19, više nego ikada svjesni smo potrebe za revidiranjem nastavnih planova i programa s fokusom na ishode učenja, za definiranjem onih znanja i vještina koje je nužno usvojiti tijekom školovanja, kao i potrebe za usvajanjem novih pristupa vrednovanju i ocjenjivanju.

Cjeloviti dokument, “Zajednička jezgra definirana na ishodima učenja u Bosni i Hercegovini“, koji je Agencija razvijala punih šest godina, namijenjen je u prvom redu nadležnim obrazovnim institucijama kao osnova za poboljšanje kvalitete obrazovanja i daljnji razvoj cjelovitih razvojnih programa za predškolski odgoj i obrazovanje, nastavnih planova i programa za osnovno obrazovanje i gimnazije te za općeobrazovne nastavne predmete u srednjem strukovnom obrazovanju u Bosni i Hercegovini.

Set dokumenata za poboljšanje kvalitete obrazovanja u Bosni i Hercegovini, kroz razdoblje od 2022. do 2023. Agencija će obogatiti novim dokumentom – Smjernicama u inkluzivnom odgoju i obrazovanju za odgojno-obrazovna područja (2022.)

Također je planirano kako će Agencija u narednom razdoblju raditi i na evaluaciji provedbe izrađene ZJNPP u postojeće Nastavne planove i programe (u daljnjem tekstu: NPP) te evaluaciji provedbe Zajedničke jezgre cjelovitih razvojnih programa u predškolskom odgoju i obrazovanju (2023.-2024.).

Drugi Specifični cilj 2. **Razvoj standarda učeničkih postignuća i postignutih rezultata u predškolskom, osnovnom i srednjem općem obrazovanju** se sastoji od programa **2.1 Ishodi učenja i standardi u predškolskom, osnovnom i srednjem obrazovanju, obrazovanju odraslih i cjeloživotnom učenju**. Unutar programa 2.1 su planirana ukupno tri projekta, i to:

2.1.1 Razvoj standarda učeničkih postignuća i postignutih rezultata u predškolskom, osnovnom i srednjem općem obrazovanju;

2.1.2 Provedba međunarodnih istraživanja u Bosni i Hercegovini i

2.1.3 Provedba međunarodnih projekata iz programa ERASMUS+.

Prilikom planiranja i realizacije aktivnosti unutar programa 2.1 visoki rizik predstavljaju dosadašnje negativno iskustvo po pitanju dobivanja suglasnosti za sudjelovanje u međunarodnim istraživanjima od strane Predsjedništva Bosne i Hercegovine, a potom i nedostatak materijalnih i ljudskih resursa za realizaciju. Tabela su navedene aktivnosti za svih pet međunarodnih istraživanja koje se trebaju realizirati u 2022. godini, ali niti za jednu od navedenih međunarodnih istraživanja Agencija, do ovog trenutka, nije dobila suglasnost za sudjelovanje od strane Predsjedništva Bosne i Hercegovine. Napominjemo, da je međunarodna participacija za sudjelovanje u četiri studije osigurana kroz sredstva Europske Komisije.

U okviru projekta 2.1.1 Razvoj standarda učeničkih postignuća i postignutih rezultata u predškolskom odgoju i obrazovanju, na temelju istraživanja kvaliteta u predškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini, provest će se aktivnosti 2.1.1.1 izrada Standardi kvaliteta predškolskih ustanova zasnovanih na pet dimenzija kvaliteta: dostupnost, osoblje (radna snaga), kurikulum, praćenje i vrednovanje, upravljanje i financiranje.

Proces definiranja apriornih standarda, koji će biti usklađeni s odgovarajućim ishodima učenja, se nastavlja i u 2022. godini. Planirano je definiranje Standarda učeničkih postignuća za područje tehnike i informacijske tehnologije, odnosno za dva nastavna predmeta tehnička kultura i informatika. Ovi standardi se postavljaju apriorno, na temelju ZJNPP definirane na ishodima učenja u Bosni i Hercegovini. Empirijski standardi bit će postavljeni kada implementacija ishoda učenja bude sustavno integrirana u nastavne procese u Bosni i Hercegovini.

Agencija će, ukoliko dobije suglasnosti Predsjedništva Bosne i Hercegovine, u 2022. godini realizirati aktivnosti u području pet međunarodnih istraživanja: Progress in International Reading Literacy Study 2021 (u daljnjem tekstu: PIRLS 2021), Programme for International Student Assessment (u daljnjem tekstu - PISA 2022), Trends in International Mathematics and Science Study 2023 (u daljnjem tekstu: TIMSS 2023), International Computer and Information Literacy Study 2023 (u daljnjem tekstu: ICILS 2023) i Teaching and Learning International Survey 2024 (u daljnjem tekstu: TALIS 2024).

Po pitanju PIRLS 2021 istraživanja, aktivnost 2.1.2.1, ukoliko Agencija dobije suglasnost i realizira glavno PIRLS istraživanje do kraja 2021. godine, tijekom 2022. godine će raditi na izradi PIRLS 2021 izvješća za Bosnu i Hercegovinu.

Po pitanju PISA 2022 istraživanja, aktivnost 2.1.2.2, ukoliko Agencija dobije suglasnost i realizira probno testiranje do kraja 2021. godine, tijekom 2022. godine će raditi na realizaciji glavnog PISA 2022 istraživanja.

Po pitanju TIMSS 2023 istraživanja, aktivnost 2.1.2.3. ukoliko Agencija dobije suglasnost, tijekom 2022. godine će raditi na realizaciji probnog TIMSS 2023 istraživanja.

Po pitanju ICILS 2023 istraživanja, aktivnost 2.1.2.4. ukoliko Agencija dobije suglasnost, tijekom 2022. godine će raditi na realizaciji probnog ICILS 2023 istraživanja.

Po pitanju TALIS 2024 istraživanja, aktivnost 2.1.2.5 ukoliko Agencija dobije suglasnost, tijekom 2022. godine će raditi na pripremi za realizaciju TALIS istraživanja u Bosni i Hercegovini.

S obzirom na značaj kreiranja obrazovnih politika zasnovanih na rezultatima međunarodnih istraživanja, Agencija planira aktivnosti 2.1.2.6 vezane za sekundarnu analizu podataka iz međunarodnih istraživanja u kojima je Bosna i Hercegovina do sada sudjelovala (PISA 2018 I TIMSS 2019). Planirana je izrada dva stručna rada.

Unutar projekta 2.1.3, a sukladno prethodno potvrđenom imenovanju Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje Bosne i Hercegovine, kao državne organizacije za podršku (u daljnjem tekstu: DOP), Agencija će nastaviti djelovati kao DOP za eTwinning, aktivnost 2.1.3.1 i koristi sredstva Granta Europske komisije za realizaciju projektnih aktivnosti. Grant iz 2019/2020 je produžen do ožujka 2022. godine, a plan do kraja 2022. godine je intenzivirati aktivnosti na polju načina vrednovanja sudjelovanja nastavnika u eTwinning aktivnostima te na polju sudjelovanja škola iz srednjeg strukovnog obrazovanja (u daljnjem tekstu: VET).

Prema informacijama iz Misije Bosne i Hercegovine pri EU, a nakon obavljenih razgovora s predstavnicom Generalnog direktorata za obrazovanje, mlade, sport i kulturu (DG EAC) Europske komisije, Bosna i Hercegovina će moći nastaviti sa sudjelovanjem u ERASMUS+ programu do 2027. godine bez potpisivanja novih sporazuma, bez plaćanja „ulazne karte“, koja se u novom programskom ciklusu neće plaćati.

Treći specifični cilj **3. Razvoj standarda u srednjem strukovnom obrazovanju, obrazovanju odraslih i cjeloživotnom učenju** se sastoji od programa **3.1. Unaprjeđenje i podrška procesima osiguranja kvaliteta srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke i cjeloživotnog učenja**, koji se sastoji od dva projekta. Prvi projekt **3.1.1. Razvoj standarda zanimanja /standarda kvalifikacija i praćenje primjene modularnih NPP** ima tri planirane aktivnosti.

Agencija kroz aktivnost 3.1.1.1. Razvoj standarda zanimanja/standarda kvalifikacija, a primjenjujući diferencirani pristup razvoja kurikuluma orijentiranih na ishode učenja, doprinosi reformi srednjeg strukovnog obrazovanja i razvoju kvalifikacijskog okvira.

U 2022. godini, Agencija planira provesti aktivnosti za sve faze, formirati radne skupine i izvršiti razvoj za najmanje jedan standard zanimanja/standard kvalifikacija.

Potencijalni problemi za ostvarivanje rezultata su nedostatak resursa (kadrovskih), mogućnost nedovoljne suradnje obrazovnih vlasti i ostalih zainteresiranih strana kao i neizvjesnost realizacije aktivnosti u uvjetima pandemije.

Aktivnost 3.1.1.2. Razvoj Informacijskog sustava u srednjem strukovnom obrazovanju - prikupljanje i obrada osnovnih pokazatelja o učenicima i školama za 2021/2022. školsku godinu

U 2022. godini, Agencija će prikupiti podatke o osnovnim pokazateljima o školama, učenicima, nastavnim planovima i programima za tekuću školsku godinu i izvršiti obradu i poredbu

osnovnih pokazatelja potrebnih za evaluaciju, monitoring i procjenu srednjeg strukovnog obrazovanja u Bosni i Hercegovini.

Potencijalni problemi za ostvarivanje rezultata su problemi odziva/zainteresiranosti nadležnih obrazovnih vlasti i stručnih institucija kod provođenja planiranih aktivnosti, nedovoljna dostupnost podataka koji se Agenciji dostavljaju/ustupaju, a koji su neophodni za pravovremeno ažuriranje baza i obradu podataka te kadrovska nepopunjenost.

Aktivnost 3.1.1.3. Praćenje primjene modularnih NPP

Podaci o učenicima, školama i nastavnim planovima i programima koje Agencija redovito prikuplja osnova su za analize primjene nastavnih planova i programa u Bosni i Hercegovini i izradu periodičnih izvješća.

Tijekom 2022. godine će se raditi na predstavljanju i publiciranju periodičnog izvješća (2010–2020) o primjeni modularnih NPP koji će poslužiti za analizu primjene modularnih NPP u Bosni i Hercegovini.

Poteškoća koja može uticati na ostvarenje rezultata je nedovoljna dostupnost podataka koji su osnova za analizu i izvješćivanje. Drugi potencijalni problem je nedostatak kadrovskih resursa.

Projekt 3.1.2. Međunarodni programi u okviru ERASMUS+ programa

Aktivnost 3.1.2.1. EPALE - Aktivnosti Državne službe za podršku za Elektronsku Platformu za obrazovanje odraslih u Europi (u daljnjem tekstu: EPALE)

Odlukom Europske izvršne agencija za obrazovanje i kulturu (EACEA) o produžetku projektnog ciklusa EPALE 2019/20, uslijed pandemije izazvane virusom Covid-19, Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje je nastavila sa implementacijom projektnih aktivnosti i u 2021. godini. Ovaj ciklus se završava 31. 03. 2022. godine.

U narednom periodu se nastavljaju planirane aktivnosti sa posebnim naglaskom na povećanje broja aktivnih korisnika platforme.

U toku je procedura o nastavku implementacije EPALE projekta od 01. aprila 2022. godine koju vodi i priprema EACEA.

Mogući rizik je nesigurnost nastavljanja projekta i sudjelovanja u projektnim aktivnostima.

II - PRIJEDLOG AKCIJSKOG PLANA GODIŠNJEG PROGRAMA RADA AGENCIJE ZA PREDŠKOLSKO, OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOVANJE ZA 2021. GODINU														
Opći cilj/načela razvika: Pametan rast														
Strateški cilj: Razvoj ljudskih resursa														
Srednjoročni cilj: Razvoj kvaliteta predškolskog, osnovnog i srednjeg odgoja i obrazovanja i cjeloživotnog obrazovanja u Bosni i Hercegovini														
Specifični cilj: 1. Razvoj zajedničke jezgre nastavnih planova i programa definirane na ishodima učenja; 2. Razvoj standarda učeničkih postignuća i postignutih rezultata u predškolskom, osnovnom i srednjem općem obrazovanju; 3. Razvoj standarda u srednjem strukovnom obrazovanju, obrazovanju odraslih i cjeloživotnom učenju														
Programi, projekti i aktivnosti	Nositelj aktivnosti (ustrojstvena jedinica)	Pokazatelji					Troškovi		Izvori financiranja					Planirano tromjesečje za provedbu
		Pokazatelj rezultata ili isplata	Jedinica mjerenja (% broj ili opisan)	Pobana vrijednost (t)	Cijena vrijednost (t+1)	Procijenjeni troškovi	Proračun	Kredit	Donacije	Realizatori	Ukupno	Program u DOP-u		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1.1. Izrada Zajedničke jezgre cjelovitih razvojnih programa i Zajedničke jezgre nastavnih planova i programa definirane na ishodima učenja.														
1.1.1 Izrada Smjernica za provedbu ZJ NPP definirane na ishodima učenja u inkluzivnom odgoju i obrazovanju za osam odgojno-obrazovnih područja														
1.1.1.1 Izbor stručnjaka iz područja inkluzivnog odgoja i obrazovanja, osnivanje Radne skupine, organiziranje i provođenje on line sastanaka	Odjel za ZJNPP	Urađen dokument	broj	0	1	89.000,00	89.000,00				89.000,00		I,II,III i IV	
1.1.1.2 Lektura dokumenta i Nacrt dokumenta poslati ministarstvima obrazovanja i pedagoškim zavodima na davanje komentara	Odjel za ZJNPP	Pristigli komentari min.obraz. i ped. Zavoda	broj	0	12+10=22	91.000,00	91.000,00				91.000,00		I,II,III i IV	
1.1.1.3 Tisak dokumenta i predstavljanje dokumenta na Konferenciji	Odjel za ZJNPP	urađen dokument i održana Konferencija	broj	0	1	60.000,00	60.000,00				60.000,00		I,II,III i IV	
2.1. Ishodi učenja i standardi u predškolskom, osnovnom i srednjem obrazovanju, obrazovanju odraslih i cjeloživotnom učenju														
2.1.1. Razvoj standarda znanja, ocjenjivanje postignutih rezultata i kvaliteto obrazovanja u predškolskom, osnovnom, srednjem općem i srednjem strukovnom obrazovanju														
2.1.1.1. Izrada standarda kvaliteta predškolskih ustanova	Odjel za standarde znanja	broj standarda	broj	14	15	57.000,00	57.000,00				57.000,00		I,II,III i IV	
2.1.1.2. Izrada apriori standarda učeničkih postignuća	Odjel za standarde znanja	broj standarda	broj	23	25	90.000,00	90.000,00				90.000,00		I,II,III i IV	
2.1.2. Učešće u međunarodnim istraživanjima *														
2.1.2.1. PIRLS 2021 * 2.1.2.1. Izrada PIRLS 2021 izvještaja za BiH ukoliko se dobije saglasnost za učešće od Predsjedništva BiH	Odjel za standarde znanja	Broj objavljenih izvještaja	broj	0	1	65.000,00	65.000,00				65.000,00		III i IV	
2.1.2.2. PISA 2022 * 2.1.2.2. PISA 2022 - Realizacija glavnog istraživanja ukoliko se dobije saglasnost za učešće od Predsjedništva BiH	Odjel za standarde znanja	Broj realizovanih istraživanja	broj	0	1	100.000,00	100.000,00				100.000,00		I,II,III i IV	
2.1.2.3. TIMSS 2023 * 2.1.2.3. Realizacija probnog testiranja ukoliko se dobije saglasnost za učešće od Predsjedništva BiH	Odjel za standarde znanja	Broj realizovanih istraživanja	broj	0	1	51.000,00	51.000,00				51.000,00		I,II,III i IV	
2.1.2.4. ICILS 2023 * 2.1.2.4. Realizacija probnog testiranja ukoliko se dobije saglasnost za učešće od Predsjedništva BiH	Odjel za standarde znanja	Broj realizovanih istraživanja	broj	0	1	51.000,00	51.000,00				51.000,00		I,II,III i IV	
2.1.2.5. TALIS 2024 * 2.1.2.5. Pripreme za realizaciju istraživanja ukoliko se dobije saglasnost za učešće od Predsjedništva BiH	Odjel za standarde znanja	Broj dobijenih saglasnosti	broj	0	1	20.000,00	20.000,00				20.000,00		I,II,III i IV	
2.1.2.6. Sekundarna analiza međunarodnih istraživanja provedenih u BiH	Odjel za standarde znanja	Broj urađenih stručnih radova	broj	0	2	65.000,00	0,00		65.000,00		65.000,00		I,II,III i IV	
2.1.3. Provedba međunarodnih projekata iz programa ERASMUS+														
2.1.3.1 Provedba ERASMUS+ projekta eTwinning	Odjel za standarde znanja	broj usvojenih izvješća	broj	6	7	100.000,00	25.000,00		100.000,00		125.000,00		I,II,III i IV	
3.1 Unaprijeđenje i podrška procesima osiguranja kvaliteta srednjeg obrazovanja i obuke i cjeloživotnog učenja														
3.1.1 Razvoj standarda zanimanja i standarda kvalifikacija i praćenje primjene modularnih NPP-a														
3.1.1.1. Razvoj standarda zanimanja /standarda kvalifikacija	Odjel za SSO	urađen dokument	broj	25	26	85.000,00	85.000,00				85.000,00		I,II,III i IV	
3.1.1.2. Razvoj IS u SSO- prikupljanje i obrada osnovnih pokazatelja o učenicima i školama za 2018/19 š.g.	Odjel za SSO	Izveštaj tabelarni prikazi	broj	0	1	180.000,00	180.000,00				180.000,00		I,II,III i IV	
3.1.1.3. Praćenje primjene modularnih NPP	Odjel za SSO	Izveštaj tabelarni prikazi	broj	0	1	180.000,00	180.000,00				180.000,00		I,II,III i IV	
3.1.2 Međunarodni programi u okviru ERASMUS + programa														
3.1.2.1. EPALE -Aktivnosti NSS za platformu EPALE	Odjel za SSO	broj registrovanih korisnika	broj	500	600	102.886,00	15.000,00		102.886,00		117.886,00		I,II,III i IV	